

EN SOLIDARISK VÄRLD – RÄTTVIS, HÅLLBAR OCH JÄMLIK

INTERNATIONELLT PROGRAM

Socialdemokraterna

Innehållsförteckning

Inledning: En värld i förändring	3
1. Alla människors frihet, hela världens fred	7
2. Klimatet, miljön och vår gemensamma framtid	10
3. En kärnvapenfri värld	13
4. Gemensam säkerhet, med utgångspunkt i Norden och Östersjön	15
5. Ett starkare Europasamarbete för fler och bättre jobb i klimatomställningens tid	19
6. En demokratisk, jämlik och jämställd värld	23
7. Agenda 2030 – för en hållbar värld	27

Inledning: En värld i förändring

Människan har skapat samhället och därför kan vi förändra det tillsammans. Fria och jämlika människor i ett solidariskt samhälle är socialdemokratins mål – vi sätter människan och hennes strävan efter frihet, fred och rättvisa i centrum. Vår solidaritet är internationell och känner inga gränser. Solidaritet mellan människor är en förutsättning för ett tryggt samhälle. Starka folk-rörelser, ett livskraftigt civilsamhälle och demokratiska politiska partier stärker demokratin och tilliten till samhället och medmänniskorna. Demokrati, jämlikhet och jämställdhet är våra ledstjärnor i uppgiften att bygga en bättre värld för kommande generationer.

Den globala arbetarrörelsens framgång har sin grund i våra progressiva och tidlösa värderingar och vår tradition av solidaritetsarbete. De ekonomiska, sociala och kulturella hindren för global rättvisa och människors frigörelse måste avlägsnas. Vi försvarar demokratin och agerar kraftfullt mot maktmissbruk och diktatursträvanden. Vi motsätter oss alltid dödsstraff i alla dess former och oavsett anledning. Vi står upp för folkrätten, de mänskliga rättig-

heterna, demokratin och dess principer. Den internationella solidariteten är obestridlig för oss, precis som vårt stöd till demokratiska rörelser och aktörer, fackföreningar och civilsamhälle världen över. Det är och har varit ett åtagande för socialdemokratin sedan arbetarrörelsens uppkomst, för vilket kampen går vidare. Vi lever dessutom i en tid där det är viktigare än på länge att stå på rätt sida om historien, och vi behöver därför starkt manifesteras och organisera oss med andra progressiva partier, regeringar och rörelser som delar vår syn. Socialdemokratin går i spetsen för det öppna, fria och progressiva samhället i Sverige och internationellt.

Komplexitet, osäkerhet och motstridiga trender präglar världen, men världen präglas också av insikten att förändring är möjlig. FN:s deklaration om mänskliga rättigheter, Agenda 2030 och Parisavtalet påminner – tillsammans med en ung generations engagemang för freden, jämställdheten och klimatet – om en ljusare framtid och om att internationellt samarbete spelar en avgörande roll.

Mänskligheten står inför två existentiella hot: klimat-
krisen och kärnvapenhotet. Klimatförändringarna är nu
så alarmerande att de planetära gränserna överskrids.
Detta påverkar inte bara klimatet, miljön och den bio-
logiska mångfalden utan även naturens förmåga att
återhämta sig, och FN:s klimatpanel och vetenskapen
är tydliga med att de avgörande besluten och föränd-
ringarna behöver ske den kommande tioårsperioden.
En rättvis klimatomställning som bidrar till fler håll-
bara jobb och mer jämlika levnadsvillkor är central för
oss socialdemokrater. Vår generation socialdemokrater
har till uppgift att skapa det gröna folkhemmet.

Kärnvapenhotet påminner oss om vikten av gemen-
sam säkerhet, att säkerhet bara kan skapas tillsammans
med andra och att dialog är den enda vägen framåt
mot nedrustning och fred. Icke-spridningsfördraget är
det centrala internationella ramverket för global ned-
rustning och icke-spridning av kärnvapen. Vi ska fort-
sätta arbetet för att stärka genomförandet av fördraget.
FN:s konvention om förbud mot kärnvapen kan utgöra
ett viktigt verktyg, tillsammans med andra initiativ
som syftar till att få kärnvapenmakterna att ta konkreta
steg för nedrustning. Vi socialdemokrater ska se till att
Sverige är en ledande röst för en kärnvapenfri värld.

Coronapandemins effekter på människors hälsa och
möjligheter till egen försörjning är omfattande. Sär-
skilt kvinnor har drabbats hårt av pandemins conse-
kvenser. Årtionden av framsteg i kampen mot hunger,
fattigdom och barnadödlighet har tryckts tillbaka,
samtidigt som länder minskar sitt internationella bi-
stånd. Sveriges bistånd ska användas både till att lindra
nöd vid kris och konflikt och till att ge förutsättningar
för en långsiktigt fredlig och demokratisk utveckling.
Den feministiska utrikespolitiken flyttar framgångs-
rikt fram positionerna för kvinnors och flickors rättig-
heter och får allt fler följare.

Ett nytt geopolitiskt landskap har växt fram och effek-
terna av detta har blivit allt tydligare. Det pågår en
ekonomisk och teknologisk kapplöpning mellan stor-
makter som skapar instabilitet och osäkerhet. Europa-
samarbetet och den transatlantiska länken är avgö-
rande för ekonomisk och säkerhetsmässig stabilitet.
Sverige har mycket gemensamt med ett progressivt
USA – inte minst vad gäller klimatet, fred och säker-
het, en fri, rättvis och hållbar handel samt värnandet
om det öppna och demokratiska samhället. De aukto-
ritära ambitionerna att nedmontera demokratin och
inskränka mänskliga rättigheter är dock påtagliga.

Ryssland och Kina agerar oacceptabelt när de försöker stärka sin ställning genom vapenmakt, hybridkrigsföring och desinformation. Att stå upp för folkrätten är avgörande för att möta dessa hot.

Sverige ska fortsätta att se till att brott mot folkrätt och mänskliga rättigheter möts av sanktioner. Samtidigt ska vi stå för dialog och tillvarata de möjligheter som finns, inte minst genom handel, miljö och mellanfolkliga kontakter. Kinas tekniska utveckling är ett faktum, men den måste ske med respekt för mänskliga rättigheter och internationell rätt. Vårt svar på auktoritära trender måste vara ett starkare FN, ett globalt mer aktivt EU och en offensiv agenda för demokrati, diplomati och multilateralism. Under Sveriges medlemskap i FN:s säkerhetsråd 2017–2018 bidrog Sverige till att stärka multilateralismen, kvinnors och flickors inflytande, rättigheter och perspektiv samt det fredsförbyggande arbetet. Sveriges ordförandeskap i Organisationen för säkerhet och samarbete i Europa (OSSE) 2021 gav oss en unik möjlighet att skapa säkerhet i vår region och försvara den europeiska säkerhetsordningen. För oss socialdemokrater är folkrätten, respekten för mänskliga rättigheter och principen om mänsklig säkerhet grunden i utrikes- och säkerhetspolitiken.

Utrikespolitik har blivit inrikespolitik på flera sätt i en ny digital tid. Framväxten av högerpopulistiska och nationalistiska krafter samverkar med auktoritära regimer för att underminera demokratin. De spelar på känslor och far med osanning, i syfte att skapa splittring och bryta ner människors förtroende och tillit. Det handlar om att värna vår integritet, yttrandefrihet samt fri och opartisk information och media. Det är uppenbart att de digitala plattformarna och aktörerna inte klarar av att stoppa hat, hot och desinformation och att det krävs internationella regler. I en polariserande tid är socialdemokratins uppgift att vara en samlande kraft för det öppna, demokratiska och inkluderande globala samhället.

Vi ser hur långdragna konflikters lösningar ter sig fjärran. Det mänskliga lidandet och umbärandet kan inte beskrivas med ord som gör det rättvisa. Mellanöstern är fortsatt en krigshärjad region, Daesh måste ställas till svars för sina krigsbrott och kriget i Syrien och Jemen måste få ett avslut. Det turkiska agerandet mot kurderna är oacceptabelt. Turkiet behöver ett demokratiskt ledarskap som ger hela dess befolkning lika rättigheter. Israel och Palestina förtjänar båda att leva i fred, sida vid sida, i två fria, livskraftiga och demokratiska stater. Sveriges erkännande av Palestina är ett viktigt ställningstagande och bidrag för att få de israelisk-palestinska fredssamtalen att återupptas mellan mer jämbördiga parter. Israel måste, som den starkare parten, avbryta ockupationen av palestinskt territorium och stoppa den illegala bosättningspolitiken. Den palestinska myndigheten måste stoppa militanta aktivister från att begå våldsdåd. Isoleringen av Gaza måste upphöra. Folkrätten och normer om mänskliga rättigheter måste respekteras från båda parter. Marockos ockupation av Västsahara är en konflikt där FN måste verka för en lösning som tillfredsställer det västsahariska folkets rätt till självbestämmande. Vi vill se en diplomatisk offensiv som tar sikte på att uppnå varaktig fred samt en demokratisk och jämlik utveckling världen över.

Den globala utvecklingen präglas av både framsteg och motgång. Latinamerika och Asien är regioner på frammarsch. Där ska vi fortsätta att stödja människors demokratisträvanden och kamp för mänskliga rättigheter. Kina måste respektera Hongkong och principen om "ett land – två system". På flera håll i världen

kränks minoriteters rättigheter, i Mellanöstern fördrivs utsatta grupper, särskilt kristna och kurder, i Kina förtrycks uigurerna och i Brasilien diskrimineras kvinnor, homosexuella och urbefolkning. Indiens snabba utveckling inom digitalisering innebär en stor potential, samtidigt som den växande nationalismen oroar. Det unga och växande Afrikas framtid är en gemensam angelägenhet. Det internationella samfundet måste stödja en fredlig utveckling på Afrikas horn.

På flera håll i världen ökar klyftorna inom länderna. Fungerande skattesystem, en rättvis fördelningspolitik, satsningar på skola, sjukvård och sociala skyddsnet är avgörande för att långsiktigt minska fattigdom och bekämpa ojämlikheter. Vi vill se ett solidariskt bistånd som bekämpar fattigdom, bidrar till långsiktig utveckling och ställer krav på demokratiska framsteg.

Det europeiska samarbetet är avgörande för svenska jobb, vår välfärd och en rättvis klimatomställning. Det är genom EU vi har möjlighet att genomföra en rättvis klimatomställning, öka säkerheten och föra en human, rättssäker och långsiktig migrationspolitik. EU har en viktig roll globalt att verka för en fri, rättvis och hållbar handel, att se till att världen successivt höjer klimatambitionerna och att demokratin stärks. Vi vill att EU tar ledningen i en rättvis klimatomställning och stärker det sociala Europa. Vi socialdemokrater vill se ett EU som konkurrerar genom kunskap, fler och bättre jobb och goda arbetsvillkor.

Sverige ska vara ledande i arbetet för ett starkare EU som står upp för demokrati, rättsstatens principer och mänskliga rättigheter. När medlemsländer agerar i strid mot rättsstatens principer måste det få konsekvenser. Europasamarbetet ska bidra till att öka jämställdheten, stärka jämlikheten och värna mångfalden i alla Europas länder. Vi beklagar Storbritanniens beslut att lämna EU och välkomnar dem tillbaka så fort det brittiska folket vill; till dess önskar vi ett så nära samarbete som möjligt. EU är Sveriges viktigaste utrikes- och säkerhetspolitiska arena. EU har en central roll i att tämja det finansiella systemet, motverka skatteflykt, få företag att respektera fackliga rättigheter och ta ett faktiskt samhällsansvar. Vi socialdemokrater vill att EU som global aktör bidrar till att skapa en mer rättvis, hållbar och jämlik värld.

Vi socialdemokrater är övertygade om kraften i människors engagemang och att det är avgörande för att förändra världen. Sverige och socialdemokratin ska vara aktiva och drivande såväl i organisationer som FN, EU, OSSE, Europarådet, Nordiska rådet och Arktiska rådet som i partinära samarbete som SAMAK, Europeiska socialdemokratiska partiet och Progressive Alliance. Tillsammans med Palmecentret stärker vi progressiva partier, stöttar civilsamhällets organisationer och fackliga organisationer samt stärker demokratins förutsättningar i svaga demokratier och diktaturer. Global Deal för ökad social dialog är ett viktigt verktyg för att stärka arbetstagares rättigheter och göra globaliseringen mer rättvis. Vi vet att facklig organisering spelar roll för att demokratin ska få fotfäste och att den facklig-politiska samverkan är central för att förverkliga strävan efter välfärdssamhällen.

Den globala arbetarrörelsen står för framtidstro med en vision för 2030: Ett grönt folkhem i varje del av världen, där barn och unga står i centrum för politiken och alla har lika rätt till arbete, välfärd och framtidstro. Rättvisa, jämställdhet och jämlikhet är våra ledord när vi tillsammans klarar klimatet, bygger demokratiska samhällen och formar en ny solidarisk tid.

Programkommittén

- Peter Hultqvist, sammankallande
- Ann Linde, sammankallande
- Åsa Lindestam
- Kenneth G Forslund
- Åsa Westlund
- Lawen Redar
- Heléne Fritzon
- Karin Wanngård
- Andrea Törnestam
- Oscar Ernerot
- Anna Sundström
- Johan Hassel, huvudsekreterare
- Emma Karlsson, huvudsekreterare
- Anita Bergqvist, samordnare

---

1. Alla människors frihet, hela världens fred

Alla människor har rätt till ett liv i frihet och trygghet och ska ha lika möjligheter att forma sina liv som de önskar och påverka samhället. Denna frihet ska gälla alla överallt, och den förutsätter jämställdhet och jämlikhet. Vi socialdemokrater vill se en värld utan klasskillnader, över- och underordning, patriarkala strukturer, fördomar och diskriminering. En värld där alla människors lika och okränkbara värde och rätt garanteras. En värld där människors frigörelse inte omöjliggörs av politiska, ekonomiska, sociala eller kulturella hinder. En värld som präglas av solidaritet mellan människor och där demokrati, mänskliga rättigheter och folkrätten värnas och respekteras.

Folkrätten och mänsklig säkerhet är utgångspunkten för vår utrikes- och säkerhetspolitik. Ett välfungerande internationellt samarbete är grunden för en regelbaserad världsordning byggd på folkrätten. Men för att folkrätten ska efterlevas krävs starka institutioner, och varje stat har dessutom ett ansvar att den upprätthålls. Folkrätten sätter ramarna för den internationella ord-

ning som erkänner staters suveränitet som oberoende och jämställda med andra stater. Genèvekonventionerna med tilläggsprotokoll utgör, liksom sedvannerätten, viktiga delar av folkrätten.

Den moderna folkrätten bygger på FN-stadgan, de internationella domstolarna och den allmänna förklaringen om de mänskliga rättigheterna. Den sätter människors säkerhet före staters suveränitet, vilket utgör grunden för principen om mänsklig säkerhet. Suveränitet betyder dock inte bara skydd från inblandning utifrån utan även ett ansvar för den egna befolkningen. Det är inte rimligt att stater i skydd av sin suveränitet begår grova övergrepp mot sin egen befolkning. Om en stat inte kan, eller vill, leva upp till det ansvaret är det FN:s skyldighet att agera, oavsett om staten samtycker eller inte. Asylrätten är en del av folkrätten och en grundläggande mänsklig rättighet som ställer krav på alla världens länder att ta sitt ansvar. Respekt för folkrätten är grunden i den internationella ordningen.

Demokrati är en förutsättning för frihet, jämlikhet och solidaritet. Den är grunden för ett inkluderande, säkert och fredligt samhälle. Demokrati innebär friheten att fritt få tänka, tycka och ge uttryck för sin åsikt samt få rösta i fria, rättvisa och återkommande val. Demokratiskt drivna folkrörelser, politiska partier, civilsamhälle, fackliga organisationer, fri media och flerpartisystem är centrala delar i ett demokratiskt styrelseskick.

Demokratin kan aldrig tas för given. Den är värd att skyddas varje dag, och varje generation måste utbildas i att förstå vikten av och försvara demokratin. Växande ojämlikhet i många länder undergräver dock människors tilltro till demokratin och ger grogrund för och kraft åt antidemokratiska krafter. Antidemokratiska aktörer blir allt mer synliga och jobbar hårt för att underminera tron på demokratin. De har ofta ett intresse av att ställa grupper mot varandra och skapa misstro vilket i sin tur leder till att demokrati, mänskliga rättigheter, jämställdhet, yttrandefrihet och respekten för rättsstatens principer inskränks. Civilsamhällets möjligheter att agera krymper och har i vissa länder helt stoppats. Att försvara demokratin är en avgörande fråga för framtiden och kräver en kraftfull politik. Vi socialdemokrater tror att samarbete med andra likasinnade och framåtblickande länder, regeringar och rörelser är avgörande för att kraftfullt kunna möta det auktoritära hotet och visa att demokrati är det enda hållbara alternativet. Demokratin och dess principer ska inte kunna användas för att förgöra densamma.

Respekten för de mänskliga rättigheterna är en förutsättning för demokrati. De mänskliga rättigheterna är universella och gäller alla. De slår fast att alla människor är födda fria, är lika i värde och har samma rättigheter oavsett land, kultur och sammanhang. Varje människa är unik och alla människor har rätt att bli behandlade med respekt. Ingen människa får diskrimineras eller hindras från att nyttja sina rättigheter på grund av kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning, ålder eller något annat som gör oss människor till dem vi är. Till de mänskliga rättigheterna hör också rätten att få uttrycka sig fritt och att organisera sig, såväl fackligt som politiskt.

De mänskliga rättigheterna får varken inskränkas av stater eller andra aktörer. Kvinnor och flickor ska ha samma möjlighet till socialt, ekonomiskt och politiskt inflytande som män och pojkar. Det gäller alla oavsett etnisk tillhörighet eller hudfärg. Barns rättigheter och deras rätt att komma till tals, att leva och utvecklas, få utbildning och leva fritt från diskriminering och våld ska garanteras. Inte heller ska äldre diskrimineras, utan samhället ska ta till vara deras kunskap och livserfarenhet, och de ska ges det stöd och den hjälp de eventuellt behöver. Våld, trakasserier eller förföljelse baserat på en människas religion eller övertygelse får aldrig accepteras eller normaliseras. Människor med funktionsnedsättning ska ges samma möjligheter till inflytande över sina egna liv och delta i samhället på lika villkor som människor utan funktionsnedsättning. Hbtqi-personers rättigheter ska garanteras internationellt. Diskriminering på grund av sexuell läggning, könsidentitet och könsuttryck måste stoppas och samkönade sexuella kontakter och kärleksrelationer avkriminaliseras. Hbtqi-personer ska kunna leva ett liv där deras rättigheter och identitet fullt ut respekteras. Rasism ska aldrig accepteras och ska bekämpas kraftfullt i alla dess former. Än idag lever koloniala förtryck kvar och det är oacceptabelt att inte alla människor behandlas lika inför lagen.

Vi socialdemokrater står upp för människovärdet och kräver krafttag mot all slags diskriminering och alla slags hatbrott. Brott med rasistiska, främlingsfientliga, antisemitiska och hbtqi-fobiska motiv ska bekämpas. Denna kamp måste föras både nationellt och internationellt. Vi tror att utbildning, öppen diskussion, ifrågasättande av fördomar och synliggörande av dessa personer är delar av svaret för att förändra strukturer, normer och attityder.

Arbetet för att stärka kvinnors rättigheter och för ökad jämställdhet har länge varit en hörnsten i socialdemokratisk politik. Vår feministiska utrikespolitik har som syfte att bidra till jämställdhet och alla kvinnors och flickors fulla åtnjutande av de mänskliga rättigheterna, inklusive sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter (SRHR). Att rikta utrikes- och utvecklingssamarbetet till kvinnor och flickor stärker deras ställning och är effektivt för att bekämpa fattigdom och förtryck, främja utveckling och åstadkomma hållbar förändring. Ökad jämställdhet ger minskad fattigdom. Vår politik handlar om att ökade resurser och insatser riktas till att kvinnor och flickor så att de ska kunna lyfta sig ur fattigdom, få möjlighet till skolgång och utbildning, arbete, ekonomisk egenmakt samt politiskt, ekonomiskt och socialt inflytande. Den handlar också om att driva på för förändring av stereotypa könsroller, maskulinitetsnormer och patriarkala strukturer och om att normalisera jämställdhet.

Sverige ska i alla relevanta forum fortsätta driva den feministiska utrikespolitiken och arbeta för kvinnors rätt att synas, höras och bli lyssnade till och för att kvinnors rättigheter, representation och resurser ska garanteras, oavsett land. Jämställdhet är ett mål i sig men också en förutsättning för att nå fred, säkerhet och hållbar utveckling. När jämställdhetsbegreppet ifrågasätts, och organisationer och aktörer som kämpar för kvinnors rättigheter ses som hot, ska Sverige fortsätta arbetet inom detta område och motverka dessa trender i enlighet med vår feministiska utrikespolitik.

Ett välfungerande internationellt samarbete är grunden för en regelbaserad världsordning byggd på folk-rätten. Multilateralism är nödvändigt för att trygga

fred, säkerhet och hållbar utveckling för alla, men dess själva fundament utmanas när universella regler och värden, däribland folk-rätten, mänskliga rättigheter och humanitär rätt, blir ifrågasatta eller utnyttjas. När något land bryter mot dessa värden måste världssamfundet agera för att upprätthålla dem. Nationalistiska och auktoritära rörelser tenderar att sätta snäva nationella intressen före gränsöverskridande samarbete. Tilltron till det multilaterala systemet minskar och det internationella samarbetet försvåras när länder kliver av globala samarbeten och vill introducera egna, unilaterala, lösningar.

Multilateralismen behöver utvecklas för att kunna möta nya globala utmaningar och omständigheter. Vi är övertygade om behovet av och styrkan i att bygga allianser med andra progressiva länder och krafter för att stärka och värna det internationella samarbetet och multilateralismen, och vi vill driva på för att fler initiativ tas i denna riktning. Den regelbaserade världsordningen, det multilaterala systemet, universella värden samt internationella regler, normer och överenskommelser måste försvaras.

---

2. Klimatet, miljön och vår gemensamma framtid

Klimatförändringarna påverkar hela mänskligheten. Vi behöver alla förändra vårt sätt att leva, och det snabbt. I en rättvis klimatomställning finns stora möjligheter till nya gröna jobb, bättre hälsa för människor och för Sverige att ta en globalt ledande roll. Socialdemokratins främsta mål för en hållbar utveckling och en jämlik värld är att Sverige ska vara ledande i Agenda 2030-arbetet, driva på Parisavtalets genomförande och bli världens första fossilfria välfärdsnation. Vi ska driva på arbetet för att Norden ska vara den mest integrerade och hållbara regionen och för att Europa ska bli världens första fossilfria kontinent.

Klimatomställningen skapar nya möjligheter att forma om dagens samhällen och att bygga det gröna folkhemmet. Många höginkomstländer behöver bygga om sina samhällen, medan utvecklingsländer kan hoppa över flera steg i teknisk och ekonomisk utveckling och snabbare ta klivet mot ett hållbart samhälle. Agenda 2030 ger, tillsammans med Parisavtalet, en gemensam

målbild för alla länder men betonar också att alla länder bär sin egen förmåga till utveckling även om de har olika förutsättningar, vilket måste återspeglas i åtaganden och i fördelning av resurser. Men klimatomställningen kommer bara att lyckas om den har folkligt stöd och därför är det så viktigt med en rättvis klimatomställning. En socialdemokratisk klimatpolitik inbegriper alltid även en strategi för ekonomisk och social utveckling där mål för klimat, jämställdhet och sysselsättning går hand i hand.

I det internationella klimatarbetet har Sverige, EU och världen kommit långt i att definiera de utmaningar världen står inför. Agenda 2030 och Parisavtalet erbjuder en enorm möjlighet att driva på utvecklingen. Men det krävs tydligare mål, kraftfullare verktyg och ett pris på koldioxid, eftersom FN:s klimatpanel visat att de väsentliga besluten måste tas och åtgärderna ske före 2030 för att utveckling ska kunna vändas. Parisavtalets 1,5-gradersmål ska styra Sveriges och EU:s klimatlag-

stiftning. Ambitionshöjningar är nödvändiga för att klimatutsläppen ska minskas med åtminstone 65 procent till 2030, jämfört med 1990 års nivå.

Sveriges mål är att vara klimatneutralt senast 2045 och EU:s år 2050, men de politiska och ekonomiska styrinstrumenten behöver förstärkas för att nå dit i tid, och helst tidigare än så. Vi vill därför att EU inrättar en klimatpanel som granskar att EU och medlemsländerna dels följer tagna klimatbeslut, dels använder sin kraft för att påverka andra. De årliga COP-mötena ger länder en möjlighet att flytta fram positioner och åtaganden. Vi vill att Sverige ska ha de främsta målen och agera som föregångare, både som enskild part i internationella förhandlingar men också som pådrivare i EU.

Klimatfinansiering är en skyldighet och ett redskap för att lösa ett gemensamt problem, och det är framför allt höginkomstländer som ligger bakom de utsläpp som driver på klimatförändringarna som drabbar fattiga och utsatta människor hårdast. Utvecklingsländerna ska få ekonomiskt och tekniskt stöd för att genomföra klimatåtgärder och för att anpassa sina samhällen till de klimatförändringar som redan uppkommit. Långsiktig och hållbar klimatfinansiering kräver nya och innovativa lösningar som inte är beroende av regeringars årliga budgetprocesser.

Vi vill att ett globalt pris på koldioxid införs utifrån principen att förorenaren betalar. EU:s utsläppshandelssystem innebär ett årligt tak för utsläppen och en möjlighet att handla med utsläppsrätter, vilket i sin tur skapar ett pris på koldioxid. Det är ett viktigt verktyg som utgör en god grund att bygga vidare internationellt. Ett globalt system bör ha en flexibilitet i pris när det införs, så att priset successivt kan höjas och utvecklingsländer slussas in. I väntan på ett globalt pris ska principen praktiseras genom andra policyinstrument, till exempel genom krav inom handelssystemet och för transporter.

Det finns ett tak för hur mycket mer koldioxid som kan släppas ut i atmosfären därför behöver ett globalt koldioxidpris kompletteras med ett tak för hur mycket enskilda ska kunna förbruka. Det måste sättas ramar för de totala utsläppen och det ska inte vara möjligt att betala sig ur sitt klimatansvar. Skärpta klimatmål och ökade kostnader för att smutsa ner kommer att öka

incitamenten för teknikutveckling och en snabbare omställning, vilket i sin tur kommer att leda till innovationer, fler jobb och ekonomisk utveckling.

Europa ska vara en ledande aktör i klimatomställningen och EU ska vara en grön supermakt med de främsta globala målen för att dels skärpa internationella regelverk, dels säkra att alla länder lever upp till sina åtaganden. Det förutsätter dock att EU tar på sig ledartröjan och skapar förutsättningar för en klimatomställning i hela Europa, såväl i städer som på lands- och glesbygd, genom skärpta krav men framför allt genom investeringar. Det krävs ett sektorsövergripande perspektiv som omfattar transporter (flyg, tåg, vägar, sjöfart), industri, energisystem, jord- och skogsbruk samt konsumtion mot en fossilfri och cirkulär ekonomi. Digitalisering, elektrifiering, bioekonomi, biobaserade bränslen och vätgas kommer att vara avgörande. Lika avgörande är att arbetstagare ges möjlighet till utbildning och trygghet i förändring, så att de kan ta de framväxande jobben och känna framtidstro. En framgångsrik och rättvis klimatomställning måste präglas av social dialog, där bland annat fackföreningar och civilsamhället deltar och får ett reellt inflytande. EU:s gröna giv ska vara vägledande för EU:s budget och återhämtningspolitik efter corona, och den ska säkerställa att stabilitets- och tillväxtpakten reformeras för att möjliggöra strategiska klimatinvesteringar och säkra en rättvis klimatomställning.

Klimatfrågan är också en miljöfråga och där finns mycket kvar att göra, till exempel vad gäller att värna den biologiska mångfalden. EU:s lagstiftning måste garantera ett bättre skydd för ekosystemen och för människors hälsa och miljö. Det gäller även på kemi-

kalieområdet, där EU:s lagstiftning behöver skärpas för att också inkludera skydd mot exempelvis hormonstörande ämnen. Alla konsumenter måste kunna känna sig trygga med att till exempel de leksaker och kläder de köper inte innehåller ämnen som påverkar hälsa eller miljö negativt. Vi vill att EU tar initiativ till en internationell expertpanel för kemikalier, liksom FN:s klimatpanel IPCC, och sluter ett bindande globalt kemikalieavtal byggt på försiktighetsprincipen, för att minska exponeringen för kemikalier i naturen och vardagen.

Straffriheten är idag omfattande för miljöbrott och förstörelse av livsmiljöer, och det saknas globala verktyg med tillräcklig jurisdiktion för att hantera dessa frågor. Vi socialdemokrater menar att det är nödvändigt att öka de internationella juridiska möjligheterna att utkräva ansvar och säkerställa att storskalig miljöförstörelse kriminaliseras.

Norden borde, som den mest integrerade hållbara regionen i världen, göra Östersjön till ett globalt ledande exempel på hur det går att vända utveckling från miljöförstörelse till hållbar utveckling. Den försiktigt positiva utvecklingen behöver accelereras genom att skapa en ny giv för ett fördjupat Östersjösamarbete,

för att Östersjöländerna, på initiativ av till exempel Nordiska rådet, kan samlas kring en agenda med större samsyn och höjda ambitioner. I en hållbar framtid behöver vi leva i samspel med naturen. Östersjön, liksom den överväldigande majoriteten av världens hav, behöver ett andrum för att återfinna livskraften. En hållbar fiskepolitik kommer ge fiskbestånden en chans att återigen växa. En hållbar jordbrukspolitik kommer förbättra vår livsmedelsproduktion och göra våra liv hälsosammare, samtidigt som mindre mängder bekämpningsmedel och konstgödsel stärker den biologiska mångfalden både på land och i hav. Att vi i större utsträckning producerar vår mat på ett ekologiskt hållbart sätt kommer att förändra både produktionen av den mat vi är vana att äta idag men också vilken mat vi väljer att äta i framtiden.

Investeringar i blå innovation och tillväxt i havsmiljöer kommer leda till utvinning av förnybar havsbaserad energi och skapa nya näringsmöjligheter. Ett fördjupat Östersjösamarbete med erfarenhetsutbyten såväl inom miljö och klimat som i ekonomi- och välfärdsfrågor stärker länders självständighet och oberoende och skulle också förbättra det säkerhetspolitiska läget i vårt närområde avsevärt.

---

3. En kärnvapenfri värld

Vårt mål är en värld utan kärnvapen. Nedrustning och icke-spridning är en central utrikes- och säkerhetspolitisk prioritering. Få utrikes- och säkerhetspolitiska uppgifter är mer angelägna än att verka för en fullständig avveckling av massförstörelsevapen, såväl biologiska, kemiska som nukleära.

Kärnvapenhotet är en fråga om liv och död. Insikten om de fasansfulla konsekvenser som all användning av kärnvapen skulle få för oss människor och för allt annat liv på jorden visar att arbetet mot kärnvapen-användning är livsviktigt. Normen mot användning och innehav av kärnvapen måste förstärkas. För att nå framgång behövs en bred politisk mobilisering av konstruktiva, nedrustningsengagerade länder. Kärnvapenmakterna måste ta gemensamt ansvar och göra konkreta åtaganden för nedrustning. Ingångna avtal om nedrustning, icke-spridning och återhållsamhet måste hållas och förnyas när de är på väg att löpa ut. Sverige och länder som delar vår övertygelse om en kärnvapenfri värld måste outtröttligt fortsätta föra fram konkreta förslag för nedrustning och icke-spridning.

Vi socialdemokrater vill ha ett globalt kärnvapenförbud. Det avgörande arbetet för en kärnvapenfri värld

går genom att stärka icke-spridningsfördraget och öka kärnvapenmakternas vilja till nedrustning. Vi vill att Sverige som observatör till FN:s förbud mot kärnvapen (TPNW) aktivt ska bidra till att konventionen utvecklas så att Sverige kan ansluta sig. I arbetet för kärnvapenedrustning ska Sverige ha en ledande roll.

Sverige har en lång tradition av att vara i framkant och leda arbetet internationellt för nedrustning. Många framsteg har skett. Idag finns färre kärnvapen än på 1980-talet och det finns ett internationellt system för kärnämneskontroll och kärnvapenfria zoner. Icke-spridningsfördraget (NPT) har varit framgångsrikt för att förhindra spridning av kärnvapen, minska kärnvapenarsenalerna och underlätta fredlig användning av kärnenergi. År 2020 firade NPT 50 år. Men trots de många framsteg som gjorts tidigare går utvecklingen idag åt fel håll. Bristen på tillit mellan länder är ett akut problem. Det finns nu fler länder än någonsin som har tillgång till kärnvapen, avtal om rustningskontroll överges och länder rustar upp och moderniserar sina kärnvapenarsenalerna. Behovet av åtgärder som minskar riskerna för kärnvapen-användning och som bidrar till ett bättre samarbetsklimat kunde inte vara större.

Kärnvapennedrustning kräver tillit mellan länder med kärnvapen, vilket tar tid att bygga upp. Samtidigt kan inte resten av världen acceptera ett stillestånd på området och att inga framsteg görs. Vi kräver att också länder som inte har kärnvapen ska ha ett inflytande över dessa ödesfrågor. Sverige ska fortsatt ta ansvar för att försöka överbrygga skillnader mellan länder med och utan kärnvapen och driva på för konkreta åtaganden och framsteg. Stockholmsinitiativet, som under svensk-tyskt ledarskap samlar en grupp länder för att föreslå konkreta förslag vad gäller nedrustning och icke-spridning, är en viktig del i detta arbete.

Den svenska framtida kompetensen på området behöver förstärkas och uppdateras för att säkerställa mångsidig och långsiktig kunskap om kärnvapen och effektiva metoder för nedrustning. Alva Myrdal Center kommer som svenskt tvärvetenskapligt forsknings- och kunskapscentrum om kärnvapennedrustning bidra till att ge extra tyngd åt Sveriges diplomatiska arbete samt underlätta nära kontakter med internationella organisationer och aktörer som arbetar med nedrustning. Icke-spridningsfördraget (NPT) är det centrala

multilaterala ramverket för global nedrustning och icke-spridning av kärnvapen. Fördraget måste stärkas och utfästelser gjorda i avtalet förverkligas. Vi ska fortsätta arbetet för att stärka genomförandet av NPT och vi stödjer inrättandet av ett FN-sekretariat om kärnvapennedrustning med uppgiften att följa efterlevnaden av nedrustningslöftena i NPT. Sverige bör erbjuda sig att stå värd för sekretariatet.

Med sitt uppdrag att säkerställa att kärnämnen inte missbrukas för militära ändamål har FN:s atomenergiorgan IAEA en central roll för global icke-spridning. IAEA ska ha en ambitiös agenda och användas strategiskt för att närma sig kärnvapenstaterna i arbetet för icke-spridning. Det kärntekniska avtalet med Iran (JCPOA) är av avgörande betydelse för icke-spridningsarbetet, och Irans kärnvapenförmåga har minskat avsevärt sedan avtalet slöts. Det är av yttersta vikt att alla ansträngningar görs för att förhindra att Nordkorea eller något annat land utvecklar kärnvapen, och Sverige ska fortsätta vara en pådrivande aktör i det arbetet.

---

4. Gemensam säkerhet, med utgångspunkt i Norden och Östersjön

---

Sveriges utrikes- och säkerhetspolitik bygger på ett starkt FN, sammanhållning i EU och ett ökat samarbete på bred front – i Norden, i Östersjöområdet, inom OSSE och genom en stabil transatlantisk länk. Gemensam säkerhet bygger vi tillsammans med andra och det är en förutsättning för en fredlig utveckling. Det är genom samarbete och informationsutbyte vi bäst kan möta samtidens hot. Diplomati och dialog är våra främsta verktyg för en fredlig utveckling. Säkerhetspolitikens yttersta syfte är att värna vår demokrati, vårt lands suveränitet och våra svenska rättigheter, intressen och grundläggande värderingar samt skydda svensk handlingsfrihet inför politisk, militär eller annan påtryckning. Principen om mänsklig säkerhet och att sätta människors säkerhet före staters suveränitet ska vara utgångspunkten för den socialdemokratiska säkerhetspolitiken. För oss är det centralt att värna ett välfungerande internationellt samarbete mellan länder för att säkerställa gemensam säkerhet och uppnå vår strävan efter fred och frihet.

Gemensam säkerhet förutsätter ett starkt globalt regelverk och ett handlingskraftigt FN. Många nya som gamla hot mot Sveriges säkerhet möts bäst genom samarbete och dialog. Hot som kärnvapen, klimatförändringar, terrorism, hybridkrigsföring, pandemier och cyberattacker känner inga gränser. Många av dessa hot förstärker dessutom redan existerande motsättningar och konflikter och kan endast lösas gemensamt. Det kräver en starkt förmåga att utveckla strategier för att möta hoten och skapa trygghet och säkerhet för de människor som riskerar drabbas. Klimatförändringarna och dess effekter underblåser ekonomisk och politisk instabilitet och förvärrar effekterna av krig. Stigande havsnivåer, torra och otillräckliga resurser riskerar att leda till social oro och konflikter, till att människor tvingas fly och till bristande internationell säkerhet. Klimatförändringarna utgör ett tydligt hot mot internationell fred och säkerhet. Vi vill att FN:s säkerhetsråd alltid beaktar kopplingen mellan klimat och säkerhet och initierar ett gemensamt agerande för

att hejda effekterna och det mänskliga lidandet som följer i dess spår.

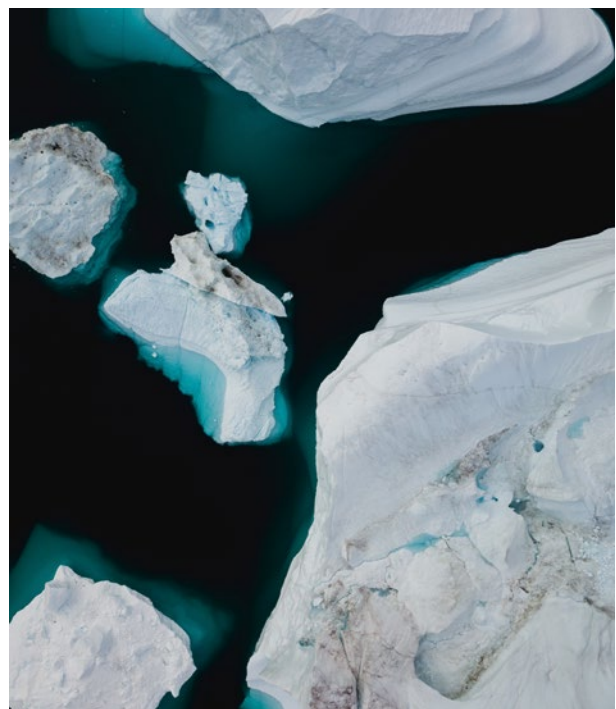
Vi prioriterar det nordiska samarbetet och vill att det ska stärkas ytterligare. Nordiska ministerrådet ska vara en mobiliserande kraft för fördjupat samarbete där det bidrar till mest nytta och mervärde. Den nordiska regionen är en av de mest integrerade i världen, med gränsområden där många människor bor i ett land och arbetar i ett annat. Men det nordiska samarbetet kan inte tas för givet. Det måste ständigt underhållas och anpassas. Besluten om att stänga gränser under coronapandemin visade hur bräckligt det nordiska samarbetet är, och skadade tilliten länder och människor emellan. Det är avgörande för det framtida samarbetet att de nordiska länderna gemensamt tar fram strategier för att undvika ett liknande scenario vid nästa stora kris.

Tillsammans har de nordiska länderna ett ansvar för att upprätthålla fred och stabilitet i regionen. Vi tror på styrkan i ett nordiskt säkerhets- och försvarssamarbete och på att stå enade för att upprätthålla fred, säkerhet och möta säkerhetsutmaningar också bortom fredstid. Vi vill fortsätta arbetet för att stärka det nordiska försvarssamarbetet Nordefco som plattform för säkerhets- och försvarspolitisk dialog och samarbete i fred, kris och konflikt.

Sveriges engagemang för Arktis ska stärkas. Arktis utgör en viktig del av vårt närområde, med ökad strategisk och ekonomisk betydelse. Fokus ska vara på människorna, freden och klimatet. Sverige är ett av de åtta arktiska länderna, och Arktiska rådet är det centrala forumet för samarbete i Arktis och ett medel för länderna att ta sig an nya möjligheter och svåra utmaningar. Sverige ska driva på arbetet för internationell samverkan, säkerhet och stabilitet, klimat och miljö, hållbar ekonomisk utveckling och goda levnadsvillkor för befolkningen i regionen, inklusive urfolken. Sverige ska fortsätta bidra till att utvecklingen i Arktis sker på ett fredligt och hållbart sätt. Respekten för folkrätten är särskilt viktig i den förändring vi ser i området. Fler länder har ökade politiska, militära och ekonomiska intressen i regionen, vilket medfört att Arktis fått en ökad säkerhets- och försvarspolitisk betydelse. En välmående arktisk region är en del av vår trygghet.

Sverige ska också fortsätta samarbetet i Barentsrådet med fokus på hållbar utveckling utifrån miljömässiga, ekonomiska och sociala perspektiv samt för att stärka de mellanfolkliga kontakterna i Barentsregionen. Det är inte minst viktigt för att stärka fred och stabilitet samt värna miljö och urfolkens rättigheter i området.

Vi vill att arbetet inom EU:s Östersjöstrategi med att länka samman regionen, rädda havsmiljön och öka välbefindandet utvecklas för att gemensamt hantera utmaningar och arbeta tillsammans. Demokratiska och välmående grannländer är en förutsättning för fortsatt säkerhet i vårt närområde. Vi vill intensifiera det nordisk-baltiska samarbetet och arbeta för att höja den sociala och ekonomiska standarden i Baltikum till minst genomsnittet för Norden. Vårt mål är fred och stabilitet runt Östersjön. Sveriges säkerhet har stärkts av att flertalet länder runt Östersjön är verkliga demokratier och av att det ekonomiska ömsesidiga beroendet ökat. Dock agerar Ryssland oacceptabelt i Östersjöområdet. Vi vill förstärka Sveriges säkerhet genom att öka förmågan inom det nationella totalförsvaret, både inom militär och civil verksamhet, och fördjupa våra försvarspolitiska samarbeten med länderna runt Östersjön och med andra centrala länder i Europa. Detta internationella engagemang och samarbete bidrar till ett säkerhetsnätverk som skapar stabilitet i närområdet och utgör en plattform för att kunna agera gemensamt vid behov.

EU är den viktigaste utrikes- och säkerhetspolitiska arenan för Sverige. Ingen annan aktör är i så stor utsträckning en garant för vår ekonomi, säkerhet och fred. Europa måste tillsammans ta ett större ansvar för sin egen säkerhet. EU:s gemensamma utrikes- och säkerhetspolitik ska stärkas i syfte att försvara EU:s intressen och värden globalt. Att stärka den samlade europeiska försvarsförmågan samt EU:s handlingsförmåga som säkerhetspolitisk aktör och förmåga att ta ansvar för unionens och närområdets säkerhet är avgörande. Sveriges säkerhet är beroende av att den europeiska säkerhetsordningen respekteras. Det är ett viktigt säkerhetsintresse att upprätthålla dessa gemensamt överenskomna principer och åtaganden, och vi ska verka i EU, i OSSE och i Europarådet för att de upprätthålls.

Vi stödjer OSSE:s breda säkerhetsbegrepp som länkar samman säkerhet med mänskliga rättigheter, demokrati och rättsstatens principer, och vi står upp för EU:s solidaritetsklausul. Sverige kommer inte att förhålla sig passivt om en katastrof eller ett angrepp skulle drabba ett annat EU-land eller nordiskt land, och vi förväntar oss att dessa länder agerar på samma sätt om Sverige drabbas. Sverige ska därför kunna ge och ta emot stöd, såväl civilt som militärt.

Vi vill fortsätta samarbetet inom det permanenta strukturerade försvarssamarbetet inom EU (PESCO) och arbetet med att effektivisera och fördjupa EU-samarbetet inom säkerhet och försvar, men vi stödjer inte en EU-armé. Sveriges säkerhet stärks av stabilitet och ekonomisk utveckling i EU:s närområde. EU ska fortsätta utveckla relationerna till, och de ömsesidiga samarbetena med, Europas grannländer. EU måste vara en kraftfull global röst för fred, frihet och demokrati; det är genom en stark svensk röst i EU som vi stärker Sveriges inflytande internationellt. När stödet till multilateralismen svajar ska EU vara dess starkaste försvarare och FN:s bästa vän. Det är inte rimligt att enskilda medlemsländer kan blockera en överväldigande majoritet av EU-länders vilja att till exempel införa sanktioner mot ett land som kraftfullt bryter mot mänskliga rättigheter på grund av egenintressen i andra frågor eller som en del i ett förhandlingsspel. För att stärka EU:s roll som global aktör och fredsförhandlare vill vi därför att vissa utrikespolitiska beslut ska kunna fattas med kvalificerad majoritet.

Den militära alliansfriheten är ett fundament i Sveriges säkerhetspolitik. Den förutsätter en bred och ansvarsfull utrikes- och säkerhetspolitik i kombination med fördjupade försvars- och säkerhetspolitiska samarbeten, särskilt med Finland, och en trovärdig nationell försvarsförmåga med värnplikten som grund. Sveriges säkerhetspolitiska linje bidrar till säkerhet och stabilitet i vårt närområde. Den militära alliansfriheten ger Sverige handlingsfrihet att i varje given situation agera på det sätt som bäst gagnar avspänning och en fredlig utveckling samt säkrar Sveriges självständighet i utrikespolitiken. Det är viktigt att Sveriges säkerhetspolitik fortsätter att vara stabil, tydlig och långsiktig.

Sverige ska inte gå med i Nato. Däremot är partnerskapet med Nato en viktig del av den svenska säkerhets- och försvarspolitik. Partnerskapet bidrar till ökad säkerhet i vårt närområde medan ett Natomedlemskap skulle ha motsatt effekt. Svenskt deltagande i Natos övningsverksamhet ska fortsätta. Det visar att Sverige tar ansvar för säkerheten i närområdet samtidigt som det ökar Försvarsmaktens förmåga och möjligheter att samverka med andra. Europa och USA måste ta ett stort globalt ansvar givet det geopolitiska läget, och den transatlantiska länken är en nyckel för att värna våra gemensamma värderingar och intressen.

Ett starkt engagemang för FN är en hörnsten i socialdemokratisk utrikes- och säkerhetspolitik och ska fortsätta vara en central arena för Sveriges arbete med de globala utmaningarna. FN spelar en viktig roll för fred och säkerhet, folkrätten, mänskliga rättigheter och utveckling. Vi vill aktivt medverka till att FN står bättre rustat att hantera morgondagens globala utmaningar. Det är avgörande att FN är en enande och mobiliserande kraft i genomförandet av Parisavtalet och Agenda 2030. FN:s verksamhet på det fredsbyggande, freds-

bevarande och fredsframtvingande området är viktig, och Sverige ska fortsätta vårt aktiva engagemang och bidra med svensk trupp, poliser och civil personal i internationella insatser inom ramen för FN, EU, Nato och OSSE. För alla fredsbevarande och fredsframtvingande operationer som Sverige deltar i ska det finnas ett tydligt folkrättsligt mandat, till exempel ett FN-mandat eller en inbjudan från landet ifråga.

Nya hot som organiserad brottslighet och terrorism påverkar också den fredsbevarande verksamheten. Sverige ska bidra till att stärka FN:s förmåga att på olika sätt hantera nya internationella konflikter och hot. Vi ska kontinuerligt anpassa oss efter hur svenska insatser bäst kan bidra.

Konflikter har ändrat karaktär och fredsinsatser handlar nu mer om att skydda civila än om att bevaka vapenstillestånd. Allt fler konflikter är inte längre mellanstatliga utan pågår inom länder, ofta med stort lidande för den civila befolkningen. I många konflikter inom länder sker dessutom inblandning av externa aktörer, vilket försvårar möjligheten till politiska lösningar och fredsförhandlingar. Att föra krig i andra länder måste få konsekvenser. FN och EU behöver förstärka sina sanktionsverktyg. Likaså måste principen om skyldighet att skydda efterlevas. De länder som angriper sin egen befolkning ska inte kunna hänvisa till suveränitet för att undvika att världssamfundet ingriper.

Den snabba, tekniska utvecklingen som möjliggör datoriserad krigsföring genom bland annat drönare, artificiell intelligens och en ny kapprustning i rymden ställer stora krav på ett förtydligande av internationella lagar och ett förnyat nedrustningsarbete.

Medling är en av FN:s huvuduppgifter och ett effektivt medel för att förebygga konflikter, värna utveckling och framför allt rädda liv. Sverige ska stärka sitt diplomatiska fredsarbete och ytterligare utveckla förmågan att ta initiativ till och medverka i medlingsuppdrag. Vi socialdemokrater vill se en diplomatisk offensiv där Sverige förstärker sin närvaro med fler diplomater runt om i världen. Vi stödjer det arbete som det svenska medlingsnätverket för kvinnor utför, för att stärka kvinnors roll och aktiva deltagande i fredsprocesser och bidra till att kvinnors perspektiv, behov och intressen prioriteras. Vi vill att medling, fredsskapande och konfliktförebyggande insatser ytterligare prioriteras i FN:s freds- och säkerhetsagenda samt att kvinnor och civilsamhälle alltid inkluderas i fredsprocesser. Kvinnors inflytande, rättigheter och perspektiv måste få större genomslag i arbetet i FN. Sverige ska driva på arbetet för ett stärkt jämställdhetsperspektiv i FN.

Arbetet med kvinnor, fred och säkerhet är en central del av den feministiska utrikespolitiken. Insatserna för att uppnå målen i FN:s säkerhetsrådsresolution 1325 om kvinnor, fred och säkerhet och efterföljande resolutioner, liksom FN:s resolution 2250 om unga, fred och säkerhet, ska intensifieras. Kvinnors och ungas inflytande och meningsfulla deltagande i fredsprocesser och freds- och statsbyggande är en rättighetsfråga och en förutsättning för hållbar fred och utveckling. Sverige ska fortsätta arbetet för att bekämpa allt sexuellt våld både vid konflikter och i fredstid.

FN utgör navet i den internationella ordningen och måste genom fortsatt reformarbete rustas för att bättre svara upp mot och hantera morgondagens utmaningar och hot. FN:s organ för livsmedels-, flykting- respektive klimatfrågor bör ges ytterligare stöd, inte minst för att kunna förebygga och lösa klimatrelaterade konflikt- och flyktingsituationer. FN behöver bli mer öppet och transparent och säkerhetsrådet reformeras för att bättre återspegla dagens värld. Världen behöver ett effektivt och legitimt säkerhetsråd där vetoanvändningen begränsas; vi vill se en vetofri kultur där varje veto ska ses som ett misslyckande och följas av en officiell motivering till generalförsamlingen.

---

5. Ett starkare Europasamarbete för fler och bättre jobb i klimatomställningens tid

---

Vi socialdemokrater vill se ett starkare Europasamarbete som sätter människorna, klimatet och demokratin främst. Det europeiska projektet har utvecklats från att säkra freden på kontinenten till att föra samman Europa genom utvidgningen och bli en allt viktigare global aktör. För svenska jobb och svensk välfärd har EU-samarbetet och en klimatsmart, schysst inre marknad som respekterar den svenska modellen en central betydelse. Vi vill se ett socialt Europa som stärker sin konkurrenskraft med fler och bättre jobb, bidrar till ökad jämställdhet och agerar som en föregångare för arbetstagares rättigheter och för en klimatsmart framtid. Vi vill att innovationskraft och forskning ska stärkas för att kunna skapa fler jobb, och vi vill att Europa ska ha universitet i världsklass. Vi vill att EU ansluter sig till Global Deal och aktivt verkar för social dialog mellan regeringar, näringsliv och arbetstagare för en hållbar och inkluderande tillväxt.

När demokratin utmanas såväl inom som utanför EU är det avgörande att demokratiska värderingar, rättsstatens principer och medborgarnas rättigheter sätts främst. Det måste få tydliga konsekvenser när medlemsländer gör oacceptabla avvikelser. Om länder inte fullt ut respekterar de europeiska värderingarna ska de inte heller åtnjuta medlemskapets fulla rättigheter, vare sig i beslutsfattande eller i ekonomiskt stöd. Det ska vara möjligt för EU att hålla inne ekonomiska bidrag till dessa länder och de ska i förlängningen förlora sin rösträtt. I EU:s fortsatta utvidgning är det viktigt att kandidatländer ska kunna bli medlemmar i EU först när de lever upp till alla krav och har nått en sådan utvecklingsnivå att det inte finns någon risk för bakslag.

Ett mer öppet och transparent EU är viktigt för att stärka ett medborgarnas Europa. Vårt EU är ett tryggt Europa där alla medborgare känner sig säkra och brotts-

ligheten bekämpas gemensamt. Narkotikahandel, vapensmuggling, människohandel och stöldligheter är exempel på brottslighet som ofta sker över landsgränser. EU:s brottsbekämpande organ ska ha resurser att effektivt bekämpa den organiserade brottsligheten. Arbetet mot terrorism måste fortsätta att stärkas och extremism i alla dess former ska bekämpas. Ett fördjupat samarbete med andra länder och inom EU bidrar till ett starkare och tryggare samhälle i Sverige. En långsiktigt hållbar migrationspolitik där alla länder tar sitt ansvar och har kapacitet att erbjuda en fungerande integration måste vara en självklar del av Europasamarbetet. Lika självklart är det att stärka EU:s yttre gränser, att återvändandet effektiviseras och att den illegala människosmugglingen bekämpas.

Asylrätten ska värnas och FN:s arbete med att hjälpa flyktingar ska ges mer resurser; vi ska stötta där det gör störst nytta. Det östra partnerskapet, EU:s närområdespolitik och utvidgningsprocessen är viktiga medel för att såväl öka vår egna säkerhet som motverka den ofrivilliga migrationen och stärka dessa länders ekonomiska och sociala utveckling.

Coronapandemin har visat på vikten av motståndskraftiga samhällen som kan stå emot olika hot och utmaningar. Det krävs en förstärkt civil krisberedskap även inom EU, vid sidan av nationella åtaganden och ambitioner. Sverige bör fortsätta bygga vidare på arvet från när vi blev medlemmar i EU och då lade stor kraft vid det civila försvaret och krisberedskapen. EU:s handlingsförmåga och motståndskraft mot framtida hot och utmaningar behöver stärkas. Samtidigt ska den strategiska autonomi utgå från internationellt samarbete och multilateralism, snarare än från protektionism. Fler lärdomar måste dras av de brister coronapandemin har påvisat och leda till förändringar som gör att EU och andra internationella institutioner har ökad kapacitet att möta nya utmaningar och hot.

Vi vill se en mer jämlik och jämställd union för ökad rättvisa och stärkt konkurrenskraft med fler jobb. Det råder en obalans mellan människors livsförutsättningar, både inom och mellan EU:s medlemsländer. Vi vet att jämlikhet och jämställdhet ger höga vinster i form av hälsa samt social och ekonomisk utveckling. Därför har EU allt att vinna på mer av gemensamma mål som

leder till en mer rättvis fördelning av risker och vinster förknippade med öppna ekonomier. Facklig organisation och partssamverkan ökar demokratisk delaktighet och ger en mer jämlik inkomstfördelning samt en hållbar och inkluderande ekonomisk tillväxt. Men för att möjliggöra ansvarstagandet på arbetsmarknaden bör kapaciteten för fackföreningar och arbetsgivarorganisationer främjas. Vi vill att EU ökar sina ambitioner för fler och bättre jobb och inför ett nytt sysselsättningsmål med ambitionen om en jämställd och full sysselsättning. Målet ska vara att EU till 2030 uppnår en total sysselsättningsgrad på 80 procent, vilket kraftfullt skulle gynna jämställdheten i Europa.

En klimatsmart inre marknad med schyssta villkor måste vara prioriterat på vägen mot ett mer hållbart Europa. Det är fel att grundläggande rättigheter underordnas EU:s ekonomiska friheter. EU måste gå från en konkurrensutsatt arbetsmarknad med en kapploppning mot botten för löner och arbetsvillkor till en socialt och ekologisk uthållig ekonomisk modell. Det framväxande sociala Europa måste respektera nationella arbetsmarknader och sociala system. Den svenska modellen är en förebild och måste värnas. Det är av stor vikt att vi upprätthåller ordning och reda på arbetsmarknaden.

Det behövs mer samsyn vid tolkningen av EU:s regler samt nationellt utrymme och resurser för tillämpning och kontroll. Ett grundläggande krav för att skapa en hållbar balans är att ett socialt protokoll skrivs in i EU:s fördrag i samband med nästa stora fördragsförändring där fackliga rättigheter vid konflikter överordnas de ekonomiska friheterna. Den sociala pelaren, med dess tjugo principer för sociala rättigheter, har en avgörande roll för att stärka rättvisa på arbetsmarknaden, jäm-

ställdheten samt sociala och fackliga rättigheter. Det arbetet behöver fortsätta att förstärkas, så att den ekonomiska och den sociala utvecklingen går hand i hand.

Vi vill att EU tar initiativ för bättre arbetsmiljö och arbetsvillkor genom att sätta upp riktmärken och bindande minimistandarder som krav för att ta del av den inre marknaden. En arbetsmiljöstrategi måste innehålla en nollvision mot dödsolyckor i arbetet samt nya regler om cancerframkallande ämnen, belastningsskador och psykosociala hälsorisker. All inre marknadslagstiftning ska innehålla en skyddsklausul för kollektivavtal och för fackliga fri- och rättigheter. Det måste vara möjligt för Europeiska arbetsmyndigheten att främja den gränsöverskridande rörligheten genom utbyte av information mellan nationella myndigheter. Ett hållbart EU måste även verka för ett starkare djurskydd genom krav vid upphandlingar och miniminivåer för tillgång till den inre marknaden.

EU ska verka för en rättvis, fri och hållbar handel där handelshinder motverkas och det internationella utbytet präglas av öppenhet. Handel är inte enbart ett sätt att effektivisera produktion, öka ekonomisk vinst och skapa sysselsättning. Genom att villkora handeln med krav på till exempel sociala och miljömässiga åtaganden kan EU även verka för moralisk och praktisk förändring. Handel ska vara hållbar, med respekt för jämställda villkor, arbetstagares rättigheter och klimatet. På flera håll i världen arbetar människor med usla arbetsvillkor, låga löner och farlig arbetsmiljö som framför allt riskerar deras liv och välmående men även leder till negativ konkurrens. EU ska alltid kräva att Parisavtalet och ILO:s grundläggande konventioner

har ratificerats, eller att bindande löfte om senare ratificering finns med, innan handelsavtal undertecknas. Arbetsmarknadens parter och civilsamhällets organisationer bör ges en roll i övervakningen av avtalens tillämpning och kunna föra talan vid avtalsbrott.

När de rikaste individerna och multinationella företag skattefuskar eller flyr från skatt cementeras orättvisorna i och mellan samhällen och länder. Klyftorna ökar och länder saknar förutsättningar att ta in den skatt som krävs för att bygga upp sina samhällen. Skatteflykten är internationell och därför måste arbetet mot skatteflykten också bedrivas globalt. Vi driver därför på, både i EU och i OECD, för att arbetet mot skatteflykt och skatteparadis ska bli mer effektivt. De globala techjättarna ska inte ges möjlighet att undslippa skatter utan måste bidra utifrån bärkraft och beskattas där värdena skapas – inte där skatten är lägst. Vi måste få ett slut på den negativa skattekonkurrensen inom EU, vilken långsiktigt driver ner skattesatser och minskar möjligheterna att bygga ett starkt samhälle.

Vi vill se ett utökat informationsutbyte vad gäller finansiella tillgångar för att avkastning på tillgångar ska kunna beskattas oavsett var i världen kapitalet är gömt, så att det går att identifiera åtgärder mot skadlig skatteplanering och skatteflykt. Att bidra till kapacitetsuppbyggnad på skatteområdet ska vara en viktig del av det svenska biståndet i enlighet med Agenda 2030. EU:s hårda press mot skatteparadisen och för att få bort skadliga skatteregimer ska fortsätta. Även EU:s granskning av dolda statsstöd till internationella jättekoncerner är betydelsefullt.

I takt med att kapitalet globaliseras och klimatkrisen accelererar har länder förlorat i egenmakt. Inget land kan ensamt skapa en hållbar framtid. Vi vill att EU ska bidra till att skapa likvärdig konkurrens, tämja det globala kapitalet och öka incitamenten för en snabbare klimatomställning. Vi ser positivt på EU:s arbete med att ta fram förslag på gemensamma koldioxidtullar genom en gränsjusteringsmekanism. EU borde också införa en gemensam lägstanivå på koldioxidavgifter inom unionen, så att alla länder bidrar. Samtidigt avvisar vi varje form av avsteg från enhällighet på skatteområdet; skatter ska beslutas och tas ut av medlemsstaterna.

Politiken behöver återta makten och skapa likvärdiga spelregler för den globala marknadsekonomin. Det innebär att alla multinationella företag ska betala skatt och följa konkurrensregler samt att det ska finnas bindande regler för fackliga rättigheter. EU ska ta en mer aktiv roll i Internationella valutafonden, Världsbanken och G20 för att säkerställa detta och driva krav som skapar finansiell stabilitet och ökar sociala rättigheter. Det är inte försvarbart att en liten grupp av de allra rikaste fortsatt gynnas, samtidigt som den breda majoriteten av världens människor lämnas efter. Målet ska vara att motverka korruption och skattefusk samt se till att multinationella företag tar ett faktiskt samhällsansvar och garanterar respekten för de mänskliga rättigheterna i sin verksamhet.

Europas roll i ett transatlantiskt samarbete är att se till att informationstekniken inte blir auktoritära ledares bästa vän. Digitaliseringens möjligheter till frihetssträvanden men också som medel för förtryck måste tas på allvar. Internet är en positiv kraft som har spelat, och fortsätter att spela, en mycket viktig roll för att öppna upp slutna samhällen, driva på demokrati, driva på ekonomisk utveckling, möjliggöra kommunikation samt främja kunskap och samarbete. Alla har rätt till allsidig och korrekt nyhetsrapportering och information. Därför får inte internet vara en plats där hatkampanjer, desinformation och falska nyheter tar över flödet.

En av de stora riskerna med dagens snabba informationsflöde är de falska nyheter som sprids med syftet att försvaga tron på demokrati. De olika digitala och sociala plattformarna måste tvingas ta större ansvar för vad som sprids där och se till att olagligt och felaktigt innehåll snabbt tas bort och sedan hålls borta. Digitala plattformar måste kunna ställas till svars i enlighet med allmänna publicitetskrav. Det måste bli lättare att veta om nyheter kommer från seriösa källor som följer de pressetiska reglerna. Sverige ska ha en genomtänkt och framåtblickande utrikes- och säkerhetspolitisk strategi på detta område och driva på EU i detta avseende. Den tekniska utvecklingen ska inte ske frikopplat från politiken.

Det så kallade krympande demokratiska utrymmet försvårar eller omöjliggör för civilsamhället, journalister och människorättsaktivister att verka utan risk för hat och hot samt inskränker demokrati och mänskliga rättigheter. Detta måste kraftfullt motverkas. Näthat är ett stort problem och många skräms till tystnad och bort från samhällsengagemang. Friheten på internet inskränks också när politiska ledare använder internet för att övervaka människor och sprida propaganda eller helt stänger ner internet. De mänskliga rättigheterna får inte undergrävas utan ska stärkas genom tillgång till internet. Vi värnar tillgången till ett fritt, öppet och säkert internet, stödjer EU:s arbete för digitalisering och cybersäkerhet och driver på för gemensamma, internationella åtaganden om hur internet ska se ut och användas i framtiden.

---

6. En demokratisk, jämlik och jämställd värld

Vår politik för bistånd och utveckling fokuserar på att människor ska ges förutsättningar att själva kunna ta sig ur fattigdom, förbättra sina levnadsvillkor och leva i trygghet samt ha makt och inflytande över sina liv. Det svenska biståndet ska leda till att minska klyftorna i världen, främja demokratin och mänskliga rättigheter, stärka rättsstaten, motverka korruption, främja jämställdhet samt främja ekonomisk, social och miljömässig hållbar utveckling. Sverige och samarbetsländerna ska ta ett ömsesidigt solidariskt ansvar för långsiktiga resultat. Sverige ska ställa tydliga krav på att biståndet används till vad det är avsett för, och aktörer ska ställas till svars när oegentligheter upptäcks. Samarbetsländernas ägarskap av den egna utvecklingen är centralt och utvecklingssamarbetet ska anpassas till deras egna utvecklingsstrategier.

Vår socialdemokratiska biståndspolitik är feministisk och understryker vårt starka åtagande för jämställdhet och kvinnors och flickors fulla åtnjutande av mänskliga rättigheter, inklusive sexuell och reproduktiv hälsa

och rättigheter (SRHR). Allt bistånd ska bidra till att uppnå jämställdhet, vilket bland annat innebär att vi verkar för att resurser fördelas på ett jämställt sätt. För oss är det centralt att arbeta för kvinnors och flickors deltagande och inflytande i beslutsprocesser på alla nivåer och inom alla områden. Att ge kvinnor och flickor makt över sina egna liv och främja deras medborgerliga, politiska, ekonomiska, sociala och kulturella rättigheter är det bästa sättet att bekämpa fattigdom samt nå ekonomisk tillväxt och mänsklig utveckling. Det är också viktigt för att förebygga konflikter, bygga hållbar fred och minska miljö- och klimatproblemen. Sverige ska vara ledande i FN:s arbete för ekonomisk jämställdhet och för att flytta fram positionerna för kvinnors rättigheter globalt.

Vi socialdemokrater förespråkar en utrikes- och utvecklingspolitik med ett starkt barnrättsperspektiv. Barns erfarenheter, rätt till deltagande samt möjligheter att göra sin röst hörd och påverka ska främjas. All diskriminering, allt utnyttjande och all exploatering

av barn ska motarbetas. I åtgärder som rör barn ska utvecklingsarbetet ha sin utgångspunkt i barnkonventionen och de fyra grundläggande barnrättsprinciperna om barnets bästa, förbud mot diskriminering, barns rätt att få komma till tals och barns rätt till liv och utveckling. Insatserna för att skydda barn och deras rättigheter under väpnade konflikter eller när de tvingas på flykt ska stärkas, liksom barns rätt till utbildning samt barns rätt till hälsa i konflikter. Barn som tvingats delta i krigshandlingar ska betraktas som offer och få rehabilitering och stöd.

Svenskt bistånd ska uppgå till en procent av BNI och användas till både långsiktigt utvecklingsarbete och humanitärt bistånd. Utvecklingsarbetet ska vara flexibelt, ändamålsenligt, hålla hög kvalitet, klimatsäkras och ge resultat med fokus på att bekämpa fattigdom. Genom ett ambitiöst utvecklingsarbete bidrar Sverige till en ekonomisk, social och ekologiskt hållbar utveckling som förebygger nya humanitära katastrofer. Sverige ska fortsätta vara en ledande humanitär aktör och genom humanitärt bistånd rädda liv och lindra nöd vid kris och katastrof. Den internationella solidariteten ska vara som störst med dem som behöver den allra mest. Biståndsmedel ska användas till att uppnå biståndsmålen. Vi anser att avräkningar för utgifter utanför det som traditionellt räknas till bistånd ska användas restriktivt. Vi ska i OECD:s kommitté för bistånd (DAC) verka för att regelverket för avräkningar inte breddas. Biståndsmedel ska inte kunna användas till militära insatser.

Korruption är ett allvarligt hinder för utveckling och måste högre upp på den internationella dagordningen för att få till en större kraftsamling mot det. Korruption i alla former måste betraktas som oacceptabelt i alla samhällen. Biståndsmedel ska skyddas och användas för avsedda ändamål. För oss socialdemokrater är det självklart att kontroll och riskanalys av svenskfinansierade biståndsinsatser samt att revision och resultatredovisning alltid görs och följs upp. Antikorruptionsarbetet måste också ske i samarbetsländerna där demokratiskt deltagande, öppenhet och ansvarsutkrävande är avgörande för att förändra korrupta miljöer. Ett fungerande, rättssäkert och okorrumpert samhälle som medborgarna känner förtroende för kan bara skapas av människorna i

detta samhälle själva men det kan stödjas utifrån. För att nå framgång krävs ett ömsesidigt ansvarstagande för resultat, där förutsättningarna för att nå uppsatta mål och kraven för biståndsinsatserna är tydliga och där uppföljning sker kontinuerligt.

Utvecklingsarbetet kan bidra genom policyreformer som ökar transparensen i hur biståndet fördelas och som stödjer uppbyggandet av en välfungerande statsförvaltning och transparenta samhällsinstitutioner, oberoende rättssystem och revision. Reformerna som dessutom stärker civilsamhällets förmåga att utkräva ansvar, stöttar en fri press och utbildar människor om deras medborgerliga rättigheter är viktiga och stärker demokratins långsiktiga förutsättningar.

Coronapandemin har lett till att många framsteg gällande fattigdomsbekämpning har kastats årtionden tillbaka och antalet människor som lever i fattigdom och hungersnöd har ökat. Samtidigt ifrågasätts enprocentnivån på biståndet på flera håll, också i vårt land. Vi socialdemokrater står upp för enprocentnivån och för internationell solidaritet. Sverige ska driva på för att fler länder höjer sina ambitioner och möter FN:s biståndsmål på 0,7 procent av BNI. Vi vill se ett obligatoriskt kriterium, där OECD-länderna och G20-länderna måste leva upp till FN:s biståndsmål för att kunna kandidera till icke-permanent medlem i FN:s säkerhetsråd. Sverige ska ta initiativ till ytterligare skuldavskrivningar och vi vill se en total skuldavskrivning för låginkomstländerna. En sådan ska dock göras på ett ansvarsfullt sätt och med tydliga riktlinjer för att de frigjorda resurserna ska användas till insatser för att minska fattigdom och bygga hållbar och rättvis utveckling.

Vi tror på att kombinera nationellt och globalt agerande även i tider av kris. En värld med större ojämlikhet, mer hunger och fler konflikter är en osäkrare värld för oss alla. Oavsett om människor lämnar sina länder på grund av krig, fattigdom eller klimat är det viktigt att stötta det långsiktiga utvecklingsarbetet för att skälen till ofrivillig migration ska kunna byggas bort. Bistånd är inte ensam lösningen, men ett starkt och effektivt internationellt utvecklingsarbete och ett generöst välkoordinerat humanitärt bistånd är en viktig del.

Rätten till mat är en mänsklig rättighet och en förutsättning för att människor ska kunna ta sig ur fattigdom. Investeringar i jordbruk kan enligt Världsbanken vara upp till fyra gånger så effektiva för att minska fattigdom jämfört med satsningar på andra områden. Vi vill att det svenska biståndet till jordbruket ska öka och att fokus ska ligga på långsiktiga investeringar i social, ekonomisk och miljömässig hållbar matproduktion och livsmedelstrygghet i samarbetsländerna. Kvinnor utgör majoriteten av alla som lever i fattigdom och bär det största ansvaret i hushållet för matproduktionen. Ett särskilt fokus ska ligga på kvinnor som driver småskaliga jordbruk för att stärka deras ekonomiska egenmakt.

Tillgång till rent vatten, sanitet och hygien (WASH) är också en mänsklig rättighet och en förutsättning för hållbar utveckling och fattigdomsbekämpning. Insatser för att bygga ut tillgången till WASH skulle rädda liv, bidra till att stoppa sjukdomar och pandemier och avsevärt förbättra kvinnors och flickors hälsa, säkerhet, utbildning, inkomstmöjligheter och familjerelationer. Vi vill att en särskild satsning görs på att säkerställa tillgången till rent vatten, sanitet och hygien genom att bygga motståndskraftig och hållbar vatteninfrastruktur.

En demokratisk utveckling byggs genom ett välfungerande flerpartisystem, fria och rättvisa val, parlament och institutioner som följer rättsstatens principer. Utvecklingssamarbetet ska bidra till uppbyggnad och stärkande av demokratiska styrelseskick, fria politiska partier, folkrörelser och institutioner. Att stödja organiseringen av politiska partier och en demokratisk kultur är centralt för oss socialdemokrater. Partier är en central del av det demokratiska systemet, och tillsam-

mans med den fackliga rörelsen utgör de en hörnsten i jämlika och demokratiska samhällen. Vi vill att demokratistödet till demokratiska partier och aktörer ökar. Välfungerande, oberoende och rättssäkra institutioner på olika nivåer och med hög kapacitet är centralt för en demokratisk utveckling och för att individer ska kunna åtnjuta sina mänskliga rättigheter. Sådana institutioner stärker hållbarheten och motståndskraften i ett samhälle och är avgörande för hur väl reformer kan genomföras.

Demokratiska system och strukturer måste stärkas genom att människors möjlighet att organisera sig i politiska partier och civilsamhällesorganisationer ökar samt genom dialog och samverkan mellan demokratiska aktörer. Civilsamhället och folkrörelser har en särskild betydelse för demokratisk utveckling, byggandet av en demokratisk kultur och respekten för de mänskliga rättigheterna. Självständiga civilsamhällesorganisationer ska stödjas i sitt arbete och i sin rätt att verka. Sverige ska fortsätta att motverka det krympande utrymmet för civilsamhället genom att värna och stödja yttrande-, förenings- och församlingsfriheterna. I många samhällen spelar kyrkor och religiösa aktörer en betydande roll och är inte sällan de institutioner människor framför allt har förtroende för. Att samarbeta med svenska organisationer som står dem nära är viktigt för att nå framgång i insatser för fred, fattigdomsbekämpning och jämställdhet.

Vi vill att biståndet medverkar till kapacitetsutveckling i samarbetsländerna, så att länderna själva ska kunna forma sin framtid. I enlighet med Agenda 2030 bör därför biståndet i ökad utsträckning fokusera på kunskapsöverföring och institutionell kapacitetsutveckling. Det är en viktig bas i utvecklingssamarbetet, förbättrar möjligheterna att arbeta genom ländernas egna system och lägger grunden för varaktiga resultat. Vi vill fokusera på att stärka institutioner, sociala trygghetssystem och aktörer som stödjer hållbar utveckling och demokratisk samhällsstyrning.

Skatteflykt undergräver välfärden, inte minst i de fattigaste länderna, och är en av grundorsakerna till att människor fortsatt lever i fattigdom. För varje biståndskrona så försvinner många gånger fler kronor i kapital- och skatteflykt. Skatteflykten ska bekämpas

genom riktade insatser i biståndet på att inrätta skattemyndigheter i mottagarländerna samt bygga effektiva och rättvisa skattesystem med tydliga regelverk för beskattning. Dessutom vill vi att det i samförstånd med mottagarländerna tas fram regelverk för att skärpa de generösa skattelättnader som ges till internationella storföretag. Beskattning är grundläggande för att en stat ska fungera.

Ett välfungerande skattesystem minskar statlig korruption samtidigt som välfärden, inklusive de sociala trygghetssystemen, kan byggas ut och stärkas genom den omfördelningspolitik som möjliggörs genom ett fungerande skattesystem. Det är avgörande att staten får in mer skatteinkomster och att dessa pengar används väl och på ett sätt som gör att både medborgare och företag inser vikten av att de betalar skatt.

Sociala trygghetssystem, till exempel arbetslöshetsersättning, barnbidrag, föräldraförsäkring och pensioner, fyller en central funktion för en mer jämlik och jämställd fördelning av välstånd. Vi vill att en särskild satsning görs i biståndet för att bygga upp sociala trygghetssystem i samarbetsländerna. Sociala trygghetssystem är effektiva för att dels bekämpa fattigdom och social osäkerhet, dels nå ökad inkomstjämlighet. De gynnar långsiktig ekonomisk utveckling, social stabilitet och internationell säkerhet. Social trygghet är en mänsklig rättighet och dessutom grundläggande för

kvinnors möjligheter att delta på arbetsmarknaden på lika villkor som män. Rättvisa löner, bra arbetsvillkor och en god arbetsmiljö är fundamentet för den svenska arbetarrörelsen. Eget arbete och egen försörjning är grundläggande för människors frihet och ett effektivt sätt att bekämpa fattigdom.

Fria fackföreningar och fackliga rättigheter är viktiga i kampen för global rättvisa. Ett brett samarbete med den internationella fackliga rörelsen och Internationella arbetsorganisationen (ILO) är en viktig prioritering i att stärka fackliga rättigheter. Det är centralt att värna människors möjligheter att organisera sig i fackförbund och främja fackliga fri- och rättigheter. För oss är det självklart att utvecklingsarbetet ska bidra till att stärka oberoende, representativa och demokratiska fackföreningar, ökad organisering och utbildning om mänskliga rättigheter i arbetslivet. Samarbete med näringslivet är viktigt för att stödja jobbskapande.

Vi vill att alla länder uppmantras till att anta ILO:s kärnkonventioner. Framtidens arbetsmarknad kommer kräva omställning av såväl samhälle som individ. Det görs bäst genom social dialog och delaktighet. Sverige ska bidra till att social dialog som metod utvecklas, sprids och stärks genom arbetet med Global Deal. ILO:s deklarationen om social rättvisa för en rättvis globalisering och anständiga arbetsvillkor, Decent Work Agenda, ska utgöra basen för det arbetet.

7. Agenda 2030 – för en hållbar värld

Hela världen har ställt sig bakom FN:s 17 globala mål som tar sikte på en hållbar värld. Agenda 2030 ger både en målbild, en karta att styra efter och en illustration av hur allt hänger ihop. Världen behöver klara klimatet, bekämpa fattigdomen och stärka hälsan samtidigt som städer utvecklas, industrier förnyas och fler arbetar med bättre villkor. När världen genom Agenda 2030 och Parisavtalet nu tar ett helhetsgrepp med sikte på alla länders utveckling får inte fokus försvinna från dem som har störst behov.

För oss är det därför självklart att Agenda 2030 ska vara barnens och ungdomarnas agenda. Det är satsningar på barn och unga som främst ökar jämlikheten. Sveriges globala engagemang bör prioriteras till de

mål av de 17 som tydligast påverkar barn och ungas livsförutsättningar och som innebär alla barns jämlika tillgång till en god hälsa, en fri och god skolgång och en jämställd och klimatsmart uppväxtmiljö. Sverige bör verka för att världens resurser styrs mot dessa mål. Vi vill att Sverige, i ambitionen att vara ledande i Agenda 2030-arbetet, ska driva på för att ett internationellt kunskapscentrum inrättas för att främja internationellt erfarenhetsutbyte av forskningsresultat och evidensbaserade policyer som stärker barns och ungdomars livsförutsättningar. Det främsta vi kan göra för klimatet är att sätta kommande generationers behov i centrum, för då blir det självklart att en klimatsmart politik går hand i hand med en jämlik ekonomisk och social utveckling.

Socialdemokraterna